

KONCERTU UN TEĀTRU BIROJS PIE MĀKSLAS LIETU PĀRVALDES

LATVIJAS VALSTS UNIVERSITĀTES
PROFESIONĀLĀS STUDENTU
ORGANIZĀCIJAS KORĀ
DZIESMUVARA

Latviešu dziesmu vakars

Diriģents prof. ĀDOLFS ĀBELE

LATVIJAS VALSTS UNIVERSITĀTES LIELAJĀ AULĀ
1941. GADA 3. MARTĀ

Atbildīgais redaktors: Gustavs Bērziņš.

Spiestuves korektore: M. Krusiete.

Nodots salikšanai 25. II 1941. Pasūt. 385. Papīra formāts 73 × 103.
Iespied. lokšņu sk. 1. Burtu skaits 1 iesp. l. 36.000. Metiens 700.
Parakstīts iespiešanai 1. III 1941. MB 560. Maksā 70 kap.

VAPP 4. spiestuve Rīgā, Blaumaņa ielā 10

Dirigents prof. Ādolfs Ābele

P R O G R A M M A

I

- J. Vītols Beverinas dziedonis
E. Melngailis Daba un dvēsele
J. Vītols Mēnestiņš meloja
E. Dārziņš Lauztās priedes

II

- E. Dārziņš Senatne
E. Melngailis Saki jel, Saulīte!
J. Graubiņš Nāves ējas
J. Kalniņš Apsniegošā pilsēta
J. Zālītis Biķeris miroņu salā

III

- J. Vītols Rīgā pirku sirmu zirgu
Ā. Ābele Es meitīņa kā rozīte

Soliste Austra Cinis

- J. Graubiņš Lustīga ligaviņa
V. Dārziņš Ar brālīti dancot gāju
Л. Ревуцкого Песня о Сталине
I. Dunajevskis Dzimtene

Solists Bronislavs Pupšto

Pie ērģelēm prof. *Nikolajs Vanadziņš*

D Z I E S M U T E K S T I

BEVERĪNAS DZIEDONIS.

Beverīnas staltā pili
Tāluvaldis valdīja,
Viņa slava tālu, tālu
Visā zemē izpaudās.

Igauniši, bāleniši
Naidu cēla Latvijā:
Viņas pilij virsū mācās,
Skaudras bultas šaudīja.

Kaŗa vētra, kaŗa vētra
Pili gāzis gruvekļos!
Ozolrungas, egļu vāles
Galvas skaldīs varoņiem!

Augstu, augstu, vaļā logā
Vaidelotis parādās,
Sirmi mati, baltu bārdu,
Vaidu kokle rociņās.

Strinkšķēja kokles, dziedāja vecais,
Igauniem vāles iz rokām šļuka;
Nu vairs nerūca kaŗa bungas,
Nu vairs nekvieca somu dūkas.

Dziesmu vairogs atsita bultas,
Dziesmu skaņa pārņēma troksni,
Dziesmu vara aizdzina kaŗu,
Tautu izglāba dziesmu gars.

Auseklis

DABA UN DVĒSELE

Daba nezin, cik tā liela,
Saule nezin, cik tā karsta,
Debess nezin, cik tā dziļa.

Debess plēš sev melno krūti,
Miljoniem līst sauļu lāses,
Nav tām skaita tukšā plaismā.

Saule izšauj kvēļu vāļus,
Iededz dzīvi ledus zemē, —
Pašai sirds ir sadegusi.

Zeme, liesām akmens rokām,
Turot jūru cietā klēpī,
Dziļā miegā iet ap sauli ...

Dailes kauss pār jūru izliets,
Balti puto, sārti blāzmo —
Jūra nejūt dailes plūsmu.

Zemes klēpim sprakstot izverd
Smaragds, zafirs, rubins, dimants:
Greznās krāsās mirdz bez dzīves, —

Zemes klēpim trīsot izaug
Sīciņš stāciņš ziliem ziediem,
Stādiņš zin, cik ziedi zili.

Lielā jūras bezgalībā
Sīkā čaulā izbrauc dvēse,
Dvēse zin, cik jūra plaša;

Dvēse zin, cik daba liela,
Dvēse zin, cik saule karsta,
Dvēse zin, cik debess zila.

Vēl tik vienu dvēse nezin,
Cik tā pati skaista, dziļa.
Zinās vēl ir nezināmo.

J. Rainis

MĒNESTIŅŠ MELOJA.

Visu manu istabu
Mēnestiņš piebēra.
Pilnu ar sudrabu,
Pilnu ar zeltu.

Vizuļi, mirdzuļi
Vēlās pa grīdu,
Kaktiņi spīdēja,
Šķirbiņas mirazēja.

Pats bija mēnestiņš
Sudraba svārciņā,
Tuvu pie vaiga
Galvu man pieglauda,

Aizgāja mēnestiņš,
Atnāca rītausa,
Vienā krekliņā,
Acis man atvēra:

Ak, cik nu tukša
Bij mana istaba.
Ausa bija patiesa,
Mēnestiņš meloja ...

Aspazija

LAUZTĀS PRIEDES.

Vejš augstākās priedes nolauza,
Kas kāpās pie jūrmalas stāvēja —
Pēc tālēm tās skatieniem gribēja sniegt,
Ne slēpties tās spēja, ne muguru liekt:

„Tu lauzi mūs, naidīgā pretvara, —
„Vēl cīņa pret tevi nav nobeigta,
„Vēl ilgās pēc tāles dveš pēdējais vaids,
„Ik zarā pret varu šņac nerimstošs naidis!..“

Un augstākās priedes pie lūzuma
Par kuģiem iz ūdeņiem iznira —
Pret vētru lepni cilājas krūts,
Pret vētru cīņa no jauna dūc:

„Brāz bangas, tu, naidīgā pretvara —
„Mēs tāles sniegsim, kur laimība!
„Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs laust —
„Mēs tāles sniegsim, kur saule aust!“

J. Rainis

SENATNE

... Tur burvīgā gaismā viss zaigo un laistās,
Ik skaņa tur dziesmās un saskaņās saistās;

Pār pļavām, pār mežiem tur meitenes ligo,
No kalna uz kalnu jāņ-ugunis spigo;

Visapkārt kā noslēpums drūmi guļ sils;
Tur glāžu kalns mirgo, tur ūdens pils;

Iz niedola nāras sald-sērīgi smejas,
Un mēnesnīcā tur laumas vij dejas;

Bez saulītes vakarā bāri tur dzied,
Tie bargu kungu gaitās iet...

Bet melnā čūska maļ jūrā miltus,
Tos jāēd būs tiem, kam vara un viltus;

Tur kaņā jāļ baliņš — aust asiņains rīts,
Pret ienaidniekiem ass zobens trīts,

Tad augšā kāps pilskalns iz senseniem laikiem,
Iz simtgadu miega caur dūmiem un tvaikiem.

Dies saulīte atkal trīskrāsaina:
Drīz zila, drīz zaļa, drīz sarkana.

J. Rainis

SAKI JEL, SAULĪTE!

Saki jel, Saulīte,
Ko kala kalnā?
Ko kala Sidraba kalnā?

Augu dienu saucām,
Vēl nesasaucām.

Kalvis kala kalnā,
Ko tas kala, ko nekala?
Vai tas kala vaļa važas,
Vai marotu zobentiņu?

Saki jel, Saulīte,
Ko kala kalnā?
Ko kala Sidraba kalnā?

Augu dienu saucām,
Vēl nesasaucām...

Pēc Matisa Siliņa.

NĀVES ĒJAS.

Vectēvs dodas apraudzīt
Jauno rudzu sējas.
Ārā rudens saule spīd,
Ausis skan kā ējas.

Eh-eh-e!

Eh-eh-e!

Vectēvs iet un apstājas,
Kājas gurst kā miegā.
Atkrit viņš uz ežmalas,
Klausās balsī liegā:

Eh-eh-e!

Eh-eh-e!

Acis tikko gaismu vied,
Sirds jau krūtīs stājas.

Ausis it kā pašas dzied,
Skaņas līdinašas.

Eh-eh-e!

Eh-eh-e!

Vēja šalka skumīga
Rudens ziedus paijā.
Aukle sirmā, mūžīgā
Veco miegā aiņā.

Eh-eh-e!

Eh-eh-e!

K. Skalbe

APSNIEGOŠĀ PILSĒTA

Lūk, jau tumšs tiek lōgs. Pagurst krūtis,
Lēnums ritmos visos, it kā dzīve mieg —
Un tad pēkšņi viegli zvaigžņo rūtis,
Palsi staro: nu jau snieg, patiesi snieg!

Nu ir jāmet viss un jāiet ielās,
Alejās, kur sācies pārslu karnevāls.
Laiks, kā visās pārvērtībās lielās,
Liekas skanam maigi cēls, kā zvans kur tāls.

Esi sveicināta apsniegošā
Pilsēta, kur jautri namos atspīd guns.
Ak, kā aizslīd dejā apburošā
Gājējs, braucējs kamanās un rejošs suns.

Un nu pagurst rūpju diena visa,
Un nu jāpārsver ir smago dienu zelts;
Pārslu miglā atspīdums dažs dzisa,
Draudējums dažs kļuva nevarīgs un velts.

Pārslu straumes liegas, bezgalīgas
Plūst pār pilsētu. Ak, pārslas visu tin!
Dvēslē gaišās mocartiskās stīgas
Atkal atskan, atkal dzied un dzīres svin.

J. Sudrabkalns

BIKFRIS MIROŅU SALĀ

Tālu aiz kalniem, aiz jūrām,
Balajā Miroņu salā
Spīguļo milzīgs biķeris
Dzintara kalna galā.

Zelta biķerī, vīnā
Dzelteni laistās stari,
Saulei lecot, kad mostas
Miruso dzerāju gari.

Dziesmai skanot pār jūru,
Gari uz biķeri steidzas,
Lai pie dzeltenā vīna
Dvēseles sāpes reiz beidzas.

Biķeri dziļi, jo dziļi
Nogrimst cilvēces slāpes,
Miruso gari pēc nāves
Lai vairs nejustu sāpes.

J. Poruks

RĪGĀ PIRKU SIRMU ZIRGU.

Rīgā pirku sirmu zirgu,
Jelgavā kaldināju,
Jelgavā kaldināju
Sudrabiņa pakaviem.

Smalku linu grožu vijū
Sudrabā mērcēdams,
Pirms rociņas nomazgāju,
Tad grožoju kumeliņu.

Lai brauc mana līgaviņa
Kā saulīte spīdēdama,
Kā saulīte spīdēdama,
Kā rozīte ziedēdama.

Tautas dziesma

ES MEITIŅA KĀ ROZĪTE.

Es meitiņa kā rozīte, kā sarkana zemenīte,
Puišiem kājas salikušas gar manīmi staigājot;
Visi ļaudis teiktin teica, ka es vīra nedabūšu,
Es dabūju tādu vīru, visi tādu gribējuš'!
Dieviņš cēla, ļaudis pēla, ka mēs mīļi dzīvojam;
Vēl mīļāki mums dzīvoti, lai ļautiņi pukojas.

Lietuvju tautas dziesma

LUSTĪGA LĪGAVIŅA.

Kur tu ņēmi, bālēliņi,
Tik lustīgu līgaviņu?
Ar dziesmiņu malti gāja,
Ar valodu istabā.
Kā cielava žigla, žigla
Mana brāja līgaviņa,
Kā bitīte medutiņu
Tecināja valodiņu.
Man pašam smieklī nāca,
Ka lustīga līgaviņa:
Es tai prasu sviesta maizi,
Viņa teka mutes dot.

Tautas dziesma

AR BRĀLĪTI DANCOT GĀJU.

Ar brālīti dancot gāju,
Pirkstā maucu gredzentiņu.
Ar brālīti dancojoti
Nokrit zelta gredzentiņš.
Šķindēdamis norītēja
Pie tautieša kājiņām.
Tautiets saka uzņemdamis:
Tā būs mana līgaviņa.

Tautas dziesma

ПЕСНЯ О СТАЛИНЕ.

Из-за гор, из-за высоких
Высь орел могучий взмыл.
Не сдержать полет далекий,
Не сломить широких крыл.

Все летим мы на вершины,
Солнце счастьем льется в грудь.
Летом солнечным, орлиным
Вождь указывает путь.

Пой, земля, пестри цветами
В этот гордый, светлый час.
Слово сталинское с нами,
Воля сталинская в нас.

Нам покорны стали воды
И к ногам легли поля,
В мощный хор слились заводы,
Обновляется земля.

Строим движется единым
Большевицкой рати мощь.
Летом сталинским, орлиным
Всех ведет нас мудрый вождь.

Жизнь пурпурными огнями
Засияла нам сейчас.
Слово сталинское с нами,
Воля сталинская в нас.

М. Рыльский

DZIMTENE.

Varen plaša mana zeme dzimtā,
Lauki, meži saules staru plīvs.
Un es nezīnu starp zemēm simtām,
Kur vēl citur cilvēks ir tik brīvs.

Pāri tuksnešiem un tālām taigām,
Pāri klajumiem, kas sniegā grimst,
Visur cilyēks brīvs kā valdnieks staigā,
Visur tagad jauna dzīve dzimst.
Dzīve varena un pilna liksmes,
Tā kā Volga straujusi viļņus veļ,
Veciem mūsu zemē dzīvot tiksme,
Jauniem visām spējām atvērts ceļš.

Neskaitāmas pilsētas mums pieder,
Druvu plūsmāi skatus nepārļāist.
Lepnākais no vārdiem mums ir biedrs,
Visiem viņš ir kļuvis miļš un skaists.
Katru strādnieku šis vārds ceļ kājās,
Krāsainais lai būtu tas vai balts.
Visā pasaulē mēs esam mājās,
Visās zemēs mūsu dziesmas šalc.

Pēc tā nopelniem šē katru balvo,
Un pie galda vairs neviens nav lieks,
Staļins mūsu lepnums, mūsu galva,
Vorošilovs mūsu spēks un prieks.
Zelta burti satversmi mums rotā,
Kuŗa laikiem cauri gaismu lies,
Te ikvienam tiesības ir dotas
Strādāt, atpūsties un mācīties.

Pāri mūsu zemei saule zviļo,
Mūsu dienas liksmas nāk un iet,
Neprot pasaulē nekur tā miļot,
Neprot pasaulē nekur tā smiet.
Pieri grumbās saraucam mēs bargi,
Ienaidniekam zemi apdraudot.
Dzimtene kā līgava mums dārga,
Visu gatavi mēs viņai dot.

Vas. Ļebeģevs-Kumočs.

Inv. nr. LUM-3102